

Puls Regionu

LUBELSKI INFORMATOR UNIJNY

TEMAT NUMERU

Fotonika przyszłością Lubelszczyzny

BLOG

Jak Fundusze Europejskie pomagają w rozwoju technologii przyszłości?

TWARDE FUNDUSZE EUROPEJSKIE

Chełmskie Centrum Aktywności Gospodarczej

MIĘKKIE FUNDUSZE EUROPEJSKIE

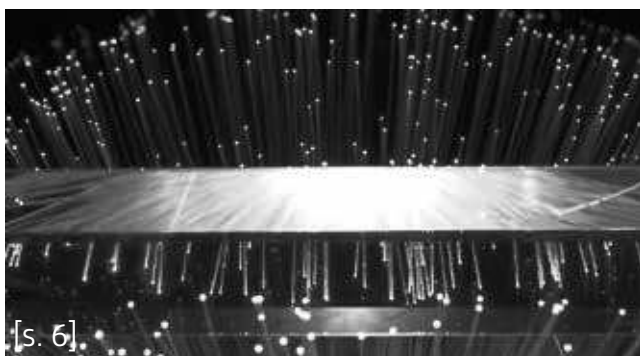
Wsparcie na rzecz aktywnej integracji w Ośrodkach Pomocy Społecznej

Spis treści

Aktualności

[s. 5] Stawiamy na ekologię

Temat numeru

[s. 6] Fotonika przyszłością Lubelszczyzny

Miękkie Fundusze Europejskie

- [s. 15] Drugie życie seniora
- [s. 10] Poprawa sytuacji życiowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi
- [s. 14] Wsparcie na rzecz aktywnej integracji w Ośrodkach Pomocy Społecznej
- [s. 26] Europejskie Dni Pracodawców – ogólnoeuropejska inicjatywa na rzecz pracodawców

Lubelski Informator Unijny „Puls Regionu”

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Nakład: 4000 egz.

Wydawca: Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie

ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin

tel.: (81) 441 67 38, fax: (81) 441 67 40

e-mail: drpo@lubelskie.pl, www.rpo.lubelskie.pl, www.facebook.com/LubelskieFunduszeEuropejskie

Redakcja: Oddział Komunikacji i Pomocy Technicznej RPO, Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

Fotografie ze spisu treści: Collage Przemysław Gąbka, Wniebowzięte Rafał Michałowski, UM Chełm, UMWL, MDI Group, Unsplash

Okładka: Temat numeru.

Więcej przeczytasz na stronach 13–15.

Fot.: adobestock.com

Druk, skład i łamanie: Drukarnia Akapit Sp. z o.o.
ul. Węglowa 3, 20-481 Lublin, tel.: (81) 749 00 62 e-mail: sekretariat@drukarniaakapit.pl www.drukarniaakapit.pl, www.facebook.com/DrukarniaAkapit

E-book: Pobierz elektroniczną wersję „Pulsu Regionu”. E-book znajdziesz na stronie www.rpo.lubelskie.pl w zakładce *Wiadomości – Publikacje*

[s. 24]

Twarde Fundusze Europejskie

[s. 24] Chełmskie Centrum Aktywności Gospodarczej

[s. 17]

Dotacje dla firm

[s. 17] Przedsiębiorco, czy zastanawiałeś się jak zwiększyć konkurencyjność swojej firmy?

[s. 22]

Blog

[s. 22] Jak Fundusze Europejskie pomagają w rozwoju technologii przyszłości?

[s. 21]

Wydarzenie

[s. 8] Sprawdź na co możesz uzyskać dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w 2020 roku

[s. 19] Silne Lubelskie podbija Nevadę

[s. 20] Cztery wymiary rewitalizacji – spotkania informacyjne dla gmin

[s. 21] Misje gospodarcze dla przedsiębiorców z województwa lubelskiego

[s. 25]

Fotogaleria

[s. 13] Rewitalizacja obszaru przy ul. Stefana Wyszyńskiego w Świdniku kierunkiem rozwoju przedsiębiorczości lojalnej oraz wzmocnienia jej potencjału w tym kulturowego

[s. 25] Adaptacja i modernizacja obiektu na terenie Gminy Dęblin wraz z zakupem wyposażenia na cele edukacji przedszkolnej

*W oczekiwaniu na zbliżające się Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok
żegnamy minione miesiące i pełni nadziei spoglądamy w przyszłość.*

*Pragniemy przeżyć niepowtarzalne świąteczne chwile
w pokoju i wzajemnej bliskości.*

*Serdeczne życzenia zdrowia, pogody ducha,
spełnienia wszelkich marzeń i wielu sukcesów
życzą*

Jezy Szwa
wodniczący Sej
w L

osław S
arszałek

Stawiamy na ekologię

Fundusze Europejskie po raz kolejny będą wspierać projekty, dzięki którym mniej zanieczyszczeń trafi do środowiska. Chodzi o 97 umów w ramach których zainwestujemy, m.in. w termomodernizację budynków użyteczności publicznej, wymianę źródeł ciepła na piece, kotły, urządzenia grzewcze wykorzystujące OZE oraz modernizację instalacji grzewczych. Realizacja takiej ilości projektów będzie możliwa dzięki decyzji Zarządu Województwa Lubelskiego, który ponad dwukrotnie zwiększył środki w ramach tego konkursu na kwotę opiewającą na ponad 121 mln zł.

Samorządy w kolejce po dotacje

– Gratuluję wszystkim, którzy podpisali umowy. Dzięki sprawnej pracy urzędników rozstrzygnęliśmy ten konkurs pięć miesięcy przed planowanym terminem, a to oznacza, że szybciej ruszą inwestycje. Mogę jedynie żałować, że środków nie starczyło dla wszystkich – mówił Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski, który na początku listopada w Lubelskim Centrum Konferencyjnym wspólnie z ówczesnym Przewodniczącym Sejmiku, a obecnie Wicemarszałkiem Województwa Lubelskiego Michałem Mulawą wręczył kolejne 18. umów beneficjentom na realizację zadań w ramach konkursu z Działania 5.2 *Efektywność energetyczna sektora publicznego*. Najwięcej projektów zrealizują samorządy: gminne (80 projektów), miasta na prawach powiatu (Zamość i Lublin), powiat lubelski (2 projekty) oraz Samorząd Województwa Lubelskiego (2 projekty). Ponadto, dofinansowanie otrzymają również uczelnie wyższe (2), biblioteki (2), przedsiębiorstwo komunalne oraz jedno stowarzyszenie. – *Potrzeby w zakresie termomodernizacji są ogromne, o czym świadczy skala złożonych wniosków. Dlatego cieszę się, że przez ten rok przyspieszyliśmy certyfikację środków unijnych i skrócił się czas pomiędzy decyzją zarządu o liście rankingowej, a podpisaniem umowy* – mówił podczas wręczania umów ówczesny Przewodniczący Sejmiku, a obecnie Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Michał Mulawa.

Publiczne inwestycje. Czyste powietrze

Co ważne, z tych inwestycji skorzystamy my (mieszkańcy województwa lubelskiego), ponieważ w rozstrzygniętym konkursie chodzi o poprawę efektywności energetycznej infrastruktury publicznej, dostępnej dla wszystkich. W sumie 192 budynki zostaną ulepszone energetycznie w ramach projektów. Szacuje się, że dzięki temu spadek emisji gazów cieplarnianych w ciągu roku wyniesie łącznie blisko 14 ton odpowiednika dwutlenku węgla. Dodatkowo, wsparte projekty przewidują zainstalowanie ok. 102 sztuk paneli fotowoltaicznych oraz 62 urządzeń do wytwarzania źródeł ciepła tj. instalacji solarnych, pieców na biomasę czy kotłów na pelet. Oprócz wspomnianych wcześniej prac beneficjenci zainwestują również w termomodernizację budynków, wymianę oświetlenia na energooszczędne, modernizację instalacji grzewczych oraz montaż systemów zarządzania energią w budynkach.

Kontynuacja inwestycji w ekologię

Samorząd Województwa Lubelskiego od lat wspiera działania ograniczające emisję szkodliwych substancji do środowiska. Łącznie na realizację tego typu inwestycji, z RPO WL na lata 2014–2020 podpisano 250 umów na dofinansowanie projektów na łączną kwotę 768,2 mln zł.

DZ RPO

Foto: UMWL

Fotonika

przyszłością Lubelszczyzny

Fotonika – co to takiego?

Fotonika to nauka o wykorzystaniu światła. Obejmuje wszystko, co jest związane z fotonami i przesyłaniem informacji. Łączy dokonania wielu dziedzin, m.in. optyki, elektroniki czy informatyki.

Województwo Lubelskie jest kolebką technologii fotonicznych w Polsce. W 1979 roku na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, w Zespole Badawczym Pracowni Technologii Światłowodów powstała pierwsza w Polsce światłowodowa linia telekomunikacyjna. Dzięki sukcesom lubelskich naukowców nastąpił szybki rozwój technologii światłowodowej w całej Polsce. Pracują oni m.in. nad stworzeniem technologii nowych rodzajów światłowodów czujnikowych, mikrostrukturalnych i fotonicznych, a także światłowodów domieszkowanych pierwiastkami rzadkimi dla laserów włóknowych i wzmacniaczy optycznych oraz nad nowymi rodzajami powłok ochronnych

światłowodów. Kolejne inwestycje w rozwój fotoniki przyspieszą wzrost gospodarczy regionu. Tym bardziej, że jest ona całkowicie niezależna od innych technologii i surowców naturalnych oraz bezpieczna dla środowiska naturalnego. Z punktu widzenia gospodarki Województwa Lubelskiego rozwój przedsiębiorczości technologicznej w obszarze fotoniki będzie bezpośrednio wywierał wpływ na rozwój wszystkich inteligentnych specjalizacji regionu, jakimi są: biogospodarka, medycyna i zdrowie, energetyka niskoemisyjna, informatyka i automatyka.

Lubelska Wyżyna Technologii Fotonicznych

Województwo Lubelskie podpisało z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju porozumienie w sprawie realizacji Wspólnego Przedsięwzięcia, polegającego na wsparciu badań przemysłowych i prac rozwojowych w obszarze

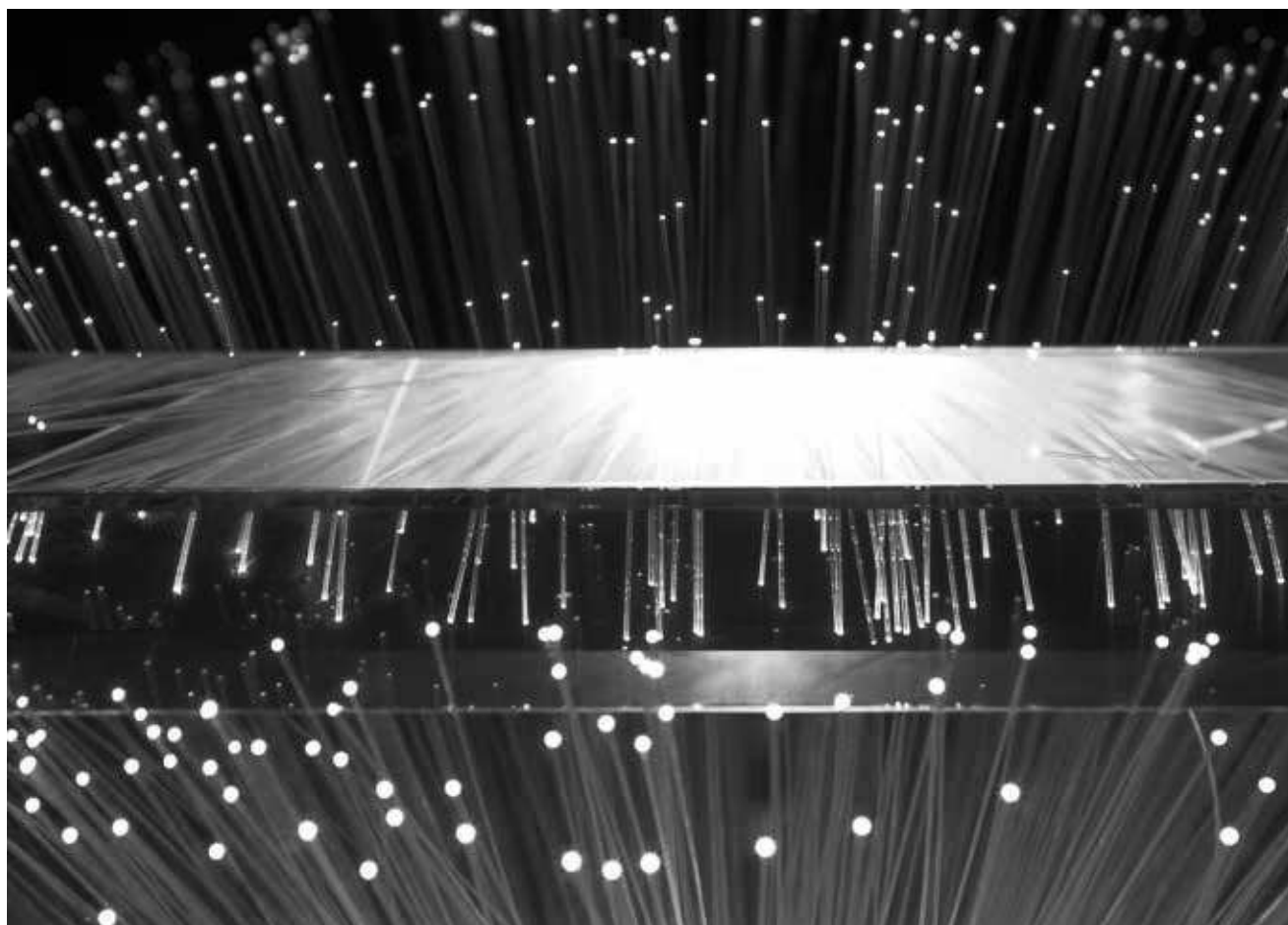

Foto: Unsplash

Foto: adobestock.com

technologii fotonicznych pn. Lubelska Wyżyna Technologii Fotonicznych.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 Lubelska Agencja Wsparcia Przedsiębiorczości w Lublinie ogłosiła konkurs z Działania 1.2 *Badania celowe* – Wspólne Przedsięwzięcie Województwa Lubelskiego i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Wnioski można składać w terminie od 23.11.2019 r. do 31.12.2019 r. do godziny 15:00. Ponadto w przyszłym roku ogłoszony zostanie kolejny konkurs w ramach tego Działania.

Kto może złożyć wniosek?

W ramach Działania 1.2 *Badania celowe* o wsparcie mogą ubiegać się przedsiębiorstwa z sektora MŚP oraz duże przedsiębiorstwa. O środki ubiegać mogą się również przedsiębiorstwa współpracujące z innymi przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi, jednostkami naukowymi czy szkołami wyższymi, realizujące projekty partnerskie.

Na co można otrzymać dofinansowanie?

Przedmiotem projektu mogą być eksperymentalne prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa, w zakresie innowacyjnych technologii fotonicznych wpisujące się w Agendę Badawczą Wspólnego Przedsięwzięcia Województwa Lubelskiego oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju pn. *Lubelska wyżyna technologii fotonicznych*. Technologie te dotyczą czterech kluczowych obszarów: cyfryzacji nowej generacji, technologii dedykowanych czujnikom światłowodowym, innowacyjnym źródłom światła oraz technologii horyzontalnych.

W ramach tego typu projektu, w przypadku mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, dopuszczalna jest realizacja projektu, którego elementem będzie wdrożenie wyników prac B+R (tzw. komponent wdrożeniowy) – inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne niezbędne do wdrożenia w działalności własnej przedsiębiorstwa wyników prac B+R powstałych na skutek realizacji eksperymentalnych prac rozwojowych. Etap eksperymentalnych prac rozwojowych zakłada wypracowanie technologii czy też rozwiązania gotowego do wdrożenia. W przypadku projektu, którego elementem będzie tzw. komponent wdrożeniowy mikro- i małe przedsiębiorstwa mogą uzyskać dofinansowanie na poziomie 70%, natomiast średnie przedsiębiorstwa na poziomie 60%.

Lubelska Agencja Wsparcia Przedsiębiorczości w Lublinie przeznaczyła na Działanie 1.2 *Badania celowe* 18 mln zł. Maksymalny procentowy poziom dofinansowania wydatków kwalifikowalnych w przypadku eksperymentalnych prac rozwojowych wynosi odpowiednio 60% dla mikro- i małych przedsiębiorstw, 50% dla średnich oraz 40% dla dużych przedsiębiorstw. W ramach jednego projektu przedsiębiorcy mogą otrzymać nawet do 3 mln zł dotacji.

Gdzie odnaleźć informacje?

Szczegółowych informacji na temat Działania 1.2 *Badania celowe*, terminów naboru i sposobu przygotowania wniosków o dofinansowanie można uzyskać w Punkcie Kontaktowym RPO w LAWP w Lublinie, który mieści się przy ul. Wojciechowskiej 9A. Można także skorzystać z obsługi telefonicznej pod numerami telefonu: 81 462 38 12/ 81 462 38 31 oraz ze strony internetowej www.rpo.lubelskie.pl. Zachęcamy do kontaktu.

LAWP w Lublinie

Sprawdź na co możesz uzyskać dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w 2020 roku

Zarząd Województwa Lubelskiego pod koniec listopada 2019 roku przyjął „Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 na 2020 rok”. Beneficjenci Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 w przyszłym roku mogą ubiegać się o dofinansowanie w ośmiu konkursach, których łączna kwota dofinansowania to blisko 215,5 mln zł. Warto zaznaczyć, że wszystkie nabory rozpoczną się w pierwszym półroczu przyszłego roku.

Dla przedsiębiorców

Firmy z Lubelszczyzny mogą liczyć na dofinansowanie z trzech konkursów. Pierwszy z nich, dotyczący produkcji energii z OZE w przedsiębiorstwach (*Działanie 4.2*), ogłoszony zostanie jeszcze w grudniu 2019 roku przez Lubelską Agencję Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie. Łączna kwota dofinansowania w ramach tego naboru to ponad 46 mln zł.

Ponadto, w lutym LAWP ogłosi dwa konkursy w ramach *Działania 1.2 badania celowe*. Pierwszy z nich realizowany będzie w ramach wspólnego przedsięwzięcia z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Dofinansowanie będą mogły uzyskać przedsiębiorstwa prowadzące prace rozwojowe w zakresie innowacyjnych technologii fotonicznych. Łączna pula środków w ramach konkursu realizowanego przy współpracy z NCBR to 12 mln zł. Drugi konkurs w ramach badań celowych to wsparcie dla firm przeprowadzających badania przemysłowe oraz eksperymentalne prace rozwojowe. Na ten cel przeznaczono w sumie ponad 15,5 mln zł.

Aktywne włączenie

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w marcu 2020 roku ogłosi jeden nabór dotyczący *Działania 11.1 Aktywne włączenie*. Łączna kwota dofinansowania w tym konkursie to 11 mln zł. Na dofinansowanie mogą liczyć projekty realizowane na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Chodzi tu o działania, które przyczynią się m.in. do wychodzenia z bezdomności, czy usamodzielniania wychowanków

opuszczających instytucjonalne oraz rodzinne formy pieczy zastępczej.

Edukacja oraz usługi społeczne i zdrowotne

Połowę konkursów w przyszłym roku ogłosi Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego. Pierwszy konkurs, który ogłoszony zostanie w styczniu, dotyczy *Działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne*. W ramach tego naboru dofinansowane zostaną m.in. placówki świadczące usługi społeczne w społeczności lokalnej. Głównie chodzi o upowszechnianie form wsparcia środowiskowego w miejscu zamieszkania. Na ten cel przeznaczono blisko 60 milionów zł. Drugi konkurs to ponad 20 mln zł na edukację przedszkolną (*Działania 12.1*). Nabór przewiduje dofinansowanie projektów, które zakładają tworzenie nowych miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym.

Dwa ostatnie nabory w 2020 roku dotyczą *Działania 12.4 Kształcenie zawodowe*. Pierwszy z nich ogłoszony zostanie w lutym 2020 roku a łączna kwota dofinansowania w ramach konkursu wyniesie ponad 37 mln zł. Beneficjenci będą mogli otrzymać dofinansowanie na projekty m.in. w zakresie zwiększenia współpracy i placówek kształcenia zawodowego z pracodawcami. Drugi z nich ogłoszony zostanie w kwietniu. Będzie dotyczył organizacji dla osób dorosłych kwalifikowanych kursów zawodowych, czy kursów umiejętności zawodowych. Łączna kwota wsparcia na ten cel to blisko 14 mln zł.

Zachęcamy Państwa do zapoznania się z harmonogramem. Więcej informacji znajdą Państwo na stronie rpo.lubelskie.pl

DZ RPO

Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie

w trybie konkursowym dla Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 na 2020 rok

Działanie	Planowany termin		Instytucja ogłaszająca konkurs	Uwagi
	ogłoszenia konkursów	rozpoczęcia naborów		
1.2 Badania celowe	luty 2020 r.	marzec 2020 r.	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie	Nabór realizowany w ramach Wspólnego Przedsięwzięcia z NCBR
1.2 Badania celowe	luty 2020 r.	marzec 2020 r.		
4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach	grudzień 2019 r.	styczeń 2020 r.		
11.1 Aktywne włączenie	marzec 2020 r.	kwiecień 2020 r.	Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie	Ogłoszenie konkursu i rozpoczęcie naboru wniosków jest uzależnione od dostępności alokacji przeznaczonej dla danego Działania
11.2 Usługi społeczne i zdrowotne	styczeń 2020 r.	luty 2020 r.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego	Ogłoszenie konkursu i rozpoczęcie naboru wniosków jest uzależnione od dostępności alokacji (w tym także środków z budżetu państwa) przeznaczonej dla danego Działania oraz wyników renegotiacji RPO WL na lata 2014–2020 z Komisją Europejską
12.1 Edukacja przedszkolna	styczeń 2020 r.	luty 2020 r.		
12.4 Kształcenie zawodowe	luty 2020 r.	marzec 2020 r.		
12.4 Kształcenie zawodowe	kwiecień 2020 r.	maj 2020 r.		Ogłoszenie konkursu i rozpoczęcie naboru wniosków jest uzależnione od dostępności alokacji (w tym także środków z budżetu państwa) przeznaczonej dla danego Działania

Poprawa sytuacji życiowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Depresja, zaburzenia lękowe i nerwica to najczęstsze problemy, jakie dotyczą ludzi współczesnych. Paraliżują nie tylko duszę, ale często również ciało nie pozwalając wyjść z domu i „normalnie” żyć. Na pomoc w walce z tymi zaburzeniami można liczyć m.in. w Środowiskowych Centrach Zdrowia Psychicznego.

Kompleksowa pomoc

– Od blisko jedenastu lat pracujemy w Chełmie z osobami z zaburzeniami psychicznymi. W tym czasie obserwowaliśmy, jak z roku na rok przybywa osób wymagających pomocy i rośnie grupa, która potrzebuje pomocy w miejscu swojego zamieszkania. Wobec tych potrzeb byliśmy jednak bezradni – przyznaje Małgorzata Prystupa z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Zdrowia Psychicznego. Kiedy pojawiła się informacja, że w ramach wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego można wnioskować o dofinansowanie projektu odpowiadającego na te wyzwania, Zakład postanowił z niej skorzystać i założyć Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego. – To była dla nas wielka szansa, którą wykorzystaliśmy w stu procentach – przyznaje Prystupa. – Po blisko roku funkcjonowania naszego Centrum widzimy, jak bardzo ważna jest rzetelna i kompleksowa pomoc osobom, które nigdy by do nas nie trafiły, gdybyśmy sami ich nie znaleźli. Wiele osób z zaburzeniami psychicznymi mieszka na terenach wiejskich, a ten obszar był zaniedbany jeśli chodzi o dostępność do świadczeń. W miastach o pomoc jest znacznie łatwiej. Dlatego tak niezbędne jest wyrównywanie szans w tym zakresie. – zaznacza. Dzięki unijnemu dofinansowaniu w istniejącym budynku NZOZ w Chełmie utworzono salę terapii grupowej, pokój do pracy z dziećmi i bardzo nowoczesne centrum koordynacji projektu. – Jesteśmy bardzo dumni z nowego budynku.

Statystycznie jeden na sześciu mieszkańców Unii Europejskiej cierpi na problemy psychiczne: głównie zaburzenia lękowe, depresję, uzależnienia od alkoholu czy narkotyków – wynika z opublikowanego w ubiegłym roku raportu OECD i Komisji Europejskiej.

Choroby psychiczne dotyczą przede wszystkim Finów, Holendrów i Francuzów (ok. 19 proc. populacji). W przypadku Polaków, Bułgarów i Rumunów to mniej niż 15 proc. Jak zauważają autorzy opracowania nie wynika to jednak z faktu, że cieszymy się lepszym zdrowiem. Mieszkańcy krajów Europy Środkowej i Wschodniej rzadziej po prostu korzystają z pomocy psychiatrów i psychoterapeutów.

To miejsce wybudowane niemal od podstaw, ponieważ od wielu lat stało zaniedbane – opowiada Prystupa. Powstał również Dzienny Ośrodek Rehabilitacji dla osób starszych. W Środowiskowym Centrum Zdrowia Psychicznego znajdują się trzy łazienki, dwa gabinety lekarskie, sala terapii dla rodzin, trzy sale terapii indywidualnej oraz zaplecze reje-stracyjne. Dodatkowo są również mieszkania chronione, zespół leczenia środowiskowego i całodobowe zespoły interwencji kryzysowej.

Kontakt przez całą dobę

Podobna placówka, dzięki dofinansowaniu z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego powstała także we Włodawie. W ramach tamtejszego Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego – komórka SP ZOZ we Włodawie – działa Centrum Koordynacji Infolinii interwencyjno-informacyjnej umożliwiające całodobowy kontakt z pacjentami. Powstał również Zespół Interwencji Kryzysowej organizujący niezbędną pomoc także w domu pacjenta. Jego celem jest zapobieganie hospitalizacji ludzi poprzez doraźne oddziaływania terapeutyczne i socjalne w środowisku. – Działa też Poradnia Zdrowia Psychicznego, w którym zasięgnąć można porad z zakresu psychiatrii i psychologii. Dostępne są sesje psychoterapii oraz wsparcia psychicznego dla rodzin, wizyty domowe, świadczenia pielęgniarstwa – wylicza koordynator projektu Katarzyna Barczyk. – Wizyty domowe w sytuacjach szczególnie trudnych prowadzi Zespół Leczenia Środowiskowego – dodaje. Jeszcze w tym roku uruchomiony zostanie Zespół Opieki Diennej. Osoby z zaburzeniami psychicznymi wymagającymi intensywnego programu leczenia będą w nim objęte częściową hospitalizacją w trybie dziennym. Szacuje się, że czas takiego ośmiogodzinnego pobytu w „szpitalu” trwać będzie 15–30 dni. – Mamy też mieszkanie treningowe, w którym maksymalnie cztery osoby będą mogły przebywać do pół roku – opowiada Barczyk. – Wsparcie polegać będzie na przygotowaniu tych ludzi pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia poprzez trening samodzielności, poradnictwo, aktywną integrację. Celem tej formy wsparcia

Foto: adobestock.com

jest zintegrowanie osób chorujących psychicznie ze środowiskiem dzięki stworzeniu warunków jak najbardziej zbliżonych do tych, w jakich funkcjonują osoby zdrowe – zaznacza.

Pomagają w powrocie do pracy

Ponadto, w ramach projektu prowadzona będzie aktywizacja zawodowa uczestników. Pomogą w niej spotkania z doradcą zawodowym, udział w kursach/szkoleniach i stażach zawodowych oraz pośrednictwo pracy. Z takich form pomocy korzysta coraz więcej osób, bo potrzeby są ogromne, a liczba osób borykających się z zaburzeniami psychicznymi wciąż wzrasta. – *Przygotowując projekt, planowaliśmy objęcie opieką specjalistyczną 1000 osób do końca przyszłego roku. Do tej pory zrealizowaliśmy ten cel niemal całkowicie i dlatego już dwukrotnie wprowadzaliśmy zmiany w projekcie, który tak prężnie funkcjonuje – przyznaje Małgorzata Prystupa. – Wśród wszystkich zaburzeń psychicznych, z którymi zgłaszają się nasi podopieczni, na czoło wybijają się zaburzenia depresyjne i lękowe. To one najbardziej ograniczają ludziom możliwość wyjścia z domu. Jest też bardzo dużo osób z zaburzeniami nerwicowymi i adaptacyjnymi oraz uzależnieniami od różnych substancji psychoaktywnych.* – dodaje.

Do Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego w Chełmie trafiają osoby kierowane tam przez lekarzy rodzinnych, jak też pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, opiekuńki środowiskowe. Wiele osób

dzwoni na całodobowy telefon projektu i tam dowiaduje się, jak uzyskać pomoc. – *W procesie rekrutacji ogromne znaczenie mają też nasi pacjenci – przyznaje Prystupa. – To niesamowite, że ludzie przekazują sobie takie informacje z „ust do ust”. Dzięki temu mamy też dużo zgłoszeń dla całych rodzin osób z zaburzeniami, których sytuacja jest bardzo trudna. Pojawia się coraz więcej rodziców. Jako psycholog widzę, że coraz więcej zaburzeń depresyjnych pojawia się również u dzieci. Dlatego pomoc dla nich powinna zostać znacznie zwiększona – podkreśla.*

Wsparcie dla całych rodzin

Całe rodziny ludzi chorych wymagają wsparcia, co zauważono też we Włodawie. Tam dla osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego oraz ich bliskich prowadzone są spotkania psychoterapeutyczne, warsztaty zdrowienia oraz warsztaty motywacji. Jest to także pomoc w formach

Co piąty nastolatek ma problemy psychiczne lub behawioralne – alarmuje Światowa Organizacja Zdrowia i dodaje, że ponad połowa wszystkich chorób psychicznych rozpoczyna się w wieku dojrzewania. Z publikacji „Dzieci się liczą 2017 – raport o zagrożeniach bezpieczeństwa i rozwoju dzieci w Polsce” fundacji Dajemy Dzieciom Siłę wynika, że Polska to drugi po Niemczech kraj w Europie, pod względem zakończonych zgonem prób samobójczych dzieci w wieku 10–19 lat.

Depresja to wiodąca przyczyna niesprawności i niezdolności do pracy na całym świecie i zarazem najczęściej spotykane zaburzenie psychiczne. Choruje na nią w ciągu całego życia nawet kilkanaście procent populacji osób dorosłych. Co dziesiąty pacjent zgłaszający się do lekarza rodzinnego z powodu innych dolegliwości ma pełnoobjawową depresję. Druga grupa boryka się z pojedynczymi objawami depresyjnymi. Szacuje się, że ponad połowa przypadków pozostaje nierozpoznana, a spośród osób z rozpoznaną depresją jedynie połowa otrzymuje właściwe leczenie.

aktywnych. – *To na przykład wyjścia do muzeum, kina, teatru; koło zainteresowań; wycieczki; spotkania okolicznościowe; zajęcia treningowe (np. relaksacyjne, umiejętności społecznych, poznawcze, metapoznawcze); zajęcia zorganizowane jak np. kółko plastyczne, zajęcia sportowe – wylicza Katarzyna Barczyk. – Istotnym uzupełnieniem projektu jest realizacja działań edukacyjno-prewencyjnych. Ich celem jest przygotowanie pracowników administracji publicznej, mających bezpośredni kontakt z klientem, do pracy z osobami po przeżytym kryzysie psychicznym oraz rozpoznawania*

pierwszych symptomów chorobowych, kształtowanie postaw wobec zaburzeń i chorób psychicznych wśród mieszkańców, prewencji samobójstw, zachowania w sytuacji zagrożenia, informowania o funkcjonowaniu, roli i zadaniach Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego – zaznacza. W ramach tych działań realizowane będą warsztaty usprawniające kompetencje zawodowe dla: lekarzy, psychologów, urzędników, nauczycieli, policjantów, które dotyczyć będą tematu stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi. Warsztaty dla lekarzy POZ i innych grup pomogą rozpoznać i leczyć depresję oraz zagrożenia samobójcze. Dodatkowo prowadzona jest kampania społeczna zwiększająca świadomość na temat metod skutecznego leczenia zaburzeń psychicznych, budująca prawdziwy wizerunek osób doświadczonych kryzysem, docierająca do gospodarstw domowych z informacją o Środowiskowym Centrum Zdrowia Psychicznego oraz o tym, jak najszybciej uzyskać profesjonalną pomoc. Kampania prowadzona jest poprzez rozpowszechnianie drukowanych materiałów informacyjnych oraz poprzez stronę internetową i media społecznościowe.

DW EFS – Agnieszka Kasperska

Co piąty nastolatek
ma problemy
psychiczne
lub behawioralne

Foto: adobestock.com

Projekt: Rewitalizacja obszaru przy ul. Stefana Wyszyńskiego w Świdniku
kierunkiem rozwoju przedsiębiorczości lokalnej oraz wzmocnienia jej potencjału
w tym kulturowego

Beneficjent: Miasto Świdnik

Wartość projektu: 11,98 mln zł

Dofinansowanie z UE: 7,96 mln zł

Wsparcie na rzecz aktywnej integracji w Ośrodkach Pomocy Społecznej

Ubóstwo, bezdomność, bezrobocie, długotrwała choroba, przemoc w rodzinie – to tylko niektóre z wielu powodów, dla których niejednokrotnie całe rodziny zmuszone są korzystać ze wsparcia udzielanego przez Ośrodki Pomocy Społecznej w całej Polsce. Ich zadaniem jest wspieranie rodzin w usamodzielnieniu się oraz integracji ze środowiskiem. Środki Europejskiego Funduszu Społecznego są bardzo istotnym zastrzykiem finansowym dla instytucji pomocy społecznej w województwie lubelskim.

W ramach pomocy społecznej: przyznaje się i wypłaca świadczenia, wykonuje pracę socjalną, ocenia i analizuje zjawiska skutkujące sytuacjami wymagającymi wsparcia oraz rozwija nowe formy pomocy. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej. Współpracują w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi. Obecnie na terenie województwa lubelskiego działa **213 ośrodków realizujących zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej**. Do najważniejszych należy zaliczyć pracę socjalną, mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Działania te wymagają bardzo dużych nakładów, nie tylko finansowych ale również pracy wielu ludzi, dzięki którym instrumenty aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, zdrowotnym i edukacyjnym dają wymierne rezultaty i realną poprawę sytuacji wykluczonych społecznie osób.

Europejski Fundusz Społeczny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 umożliwił ośrodkom pomocy społecznej pozyskanie dodatkowych środków na wsparcie osób i rodzin wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Dzięki realizacji projektów w ramach *Działania 11.1 Aktywne włączenie*, oferowane jest kompleksowe wsparcie poprzez programy aktywizacji oraz usługi reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej. Wsparcie ośrodków pomocy społecznej w realizacji powyższych działań było podstawą do powołania przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w 2018 roku Mobilnego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom ośrodków pomocy społecznej pracownicy WUP w Lublinie, zaangażowani w prace Punktu służyli pomocą w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie projektów w ramach konkursu organizowanego przez WUP w Lublinie. Potencjalni Beneficjenci mogli skorzystać ze wsparcia zarówno w siedzibie WUP

w Lublinie jak również podczas spotkań organizowanych na terenie wielu gmin województwa lubelskiego. Działania te przyczyniły się do dużego zainteresowania ośrodków o możliwość aplikowania o środki z EFS. W odpowiedzi na przedmiotowy konkurs 79 ośrodków pomocy społecznej z województwa lubelskiego złożyło wnioski aplikacyjne.

Mobilny Punkt Konsultacyjno – Informacyjny oferuje swoją pomoc również na etapie podpisywania umów, realizacji i rozliczania projektów. Praktyka pokazuje, że ośrodki pomocy społecznej chętnie korzystają z takiego wsparcia. Obecnie Punkt kompleksowo wspiera 45 takich ośrodków w ramach *Działania 11.1*. Uzupełnieniem powyższych działań są szkolenia organizowane w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy, poświęcone m.in. kompletowaniu dokumentów niezbędnych do podpisania umów o dofinansowanie projektów, obsłudze Centralnego systemu teleinformatycznego SL2014 czy rozliczaniu projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. Od momentu utworzenia Punktu prawie 900 pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych uczestniczyło w 234 spotkaniach konsultacyjnych, co w znaczący sposób zwiększyło liczbę składanych wniosków, a dzięki temu możliwości pozyskiwania środków dedykowanych osobom potrzebującym.

Zrealizowane działania okazały się również doskonałą platformą wymiany opinii na temat kierunków proponowanego wsparcia, w tym także problemów z jakimi borykają się ośrodki pomocy społecznej w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Otrzymane opinie i wnioski złożone przez przedstawicieli instytucji, których działania skoncentrowane są na problemach tych właśnie osób, pozwolą w przyszłości jeszcze lepiej dopasować zakres i kierunki wsparcia oferowanego osobom wykluczonym w ramach konkursów ogłaszanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie.

WUP w Lublinie

Drugie życie seniora

Aktywna jesień życia? To wszystko dla seniorów, by nie czuli się osamotnieni, a jest to szczególnie ważne we wsiach, gdzie ludzie po 60. roku życia coraz częściej mieszkają samotnie. Z inicjatywą wychodzą samorządowcy, którzy robią co w ich mocy, by wesprzeć seniorów.

Zmiany demograficzne, poprawa warunków życia, lepsze wyżywienie i szerszy dostęp do usług ochrony zdrowia to tylko niektóre powody, dla których w Polsce wzrasta liczba osób przekraczających 60-ty rok życia. W 2014 r. mężczyźni żyli nad Wisłą przeciętnie 73,8 lat, natomiast kobiety 81,6. W województwie lubelskim było to odpowiednio – 73 lata oraz 82,2 lata. W porównaniu z rokiem 1990 to o blisko 8 lat więcej w przypadku mężczyzn o ponad 6 lat więcej w przypadku kobiet. Główny Urząd Statystyczny w prognozie demograficznej zapowiada kolejne wydłużenie życia. W Polsce w 2035 roku odsetek ludności w wieku 60+ ma wynieść 30 proc., a w województwie lubelskim 24 proc. Do 2060 r. ma wzrosnąć on do 34,5 proc. i będzie niemal najwyższy w Unii Europejskiej.

Kluby dla seniorów

Statystyka może tylko cieszyć. Znaleźć można jednak też minusy. – *Sytuacja demograficzna powoduje, że osoby starsze przeważnie zostają na wsi same – zauważa Sekretarz Gminy Kodeń Mariusz Zańko. – Młodzi z reguły wyjeżdżają do dużych miast lub za granicę. Wioski się wyludniają, a seniorzy coraz częściej czują się samotni* – dodaje. Stąd potrzeba stworzenia im form aktywności takich jak uniwersytety III wieku, czy kluby babci i dziadka. W gminie Kodeń postawiono na kluby seniora. Powstały w trzech największych miejscowościach – w Gminnym Centrum Kultury w Kodniu, Wiejskim Domu Kultury w Zabłociu oraz Świetlicy Wiejskiej w Kostomłotach. – *Z projektem startowaliśmy w styczniu, czyli w czasie, gdy na wsiach ludzie*

Foto: Collage Przemysław Gąbka

siedzą w domu, bo nie ma wiele pracy i obowiązków. Zainteresowanie przekroczyło jednak nasze możliwości – przyznaje Zańko. – Założyliśmy, że w każdym klubie będzie około 10 seniorów, a zgłosiło się ich dwukrotnie więcej. Widać zadowolenie. Ostatnio spotkałem na ulicy uczestnika klubu. Powiedział, że w końcu za ciężką pracę dostał nagrodę. Miło to słyszeć. – zaznacza. Seniorzy spotykają się w nieformalnej atmosferze trzy razy w tygodniu. Biorą udział w zajęciach artystycznych łączących muzykę, śpiew, taniec, teatr i rękodzieło. Podczas zajęć kulinarnych czy warsztatów na temat zdrowego odżywiania wspólnie przygotowują posiłki. Na zajęciach ekologiczno-ogrodniczych sadzą rośliny w doniczkach i pielęgnują tereny wokół domów seniora. – W Zabłociu jedna z seniorek nie miała już sił gospodarować na swojej działce i udostępniła ją na potrzeby klubu – opowiada sekretarz gminy Kodeń. – Wszyscy seniorzy sadzą tam warzywa. Ale to nie wszystko, bo organizowane są także zajęcia fotograficzne, obsługi smartfonów, sportowe o charakterze profilaktyki zdrowotnej, wyjazdy na basen i do teatru oraz spotkania okolicznościowe. – mówi.

Dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej

Wszystko to było możliwe dzięki dofinansowaniu ze środków unijnych. Za 700 tys. zł (dofinansowanie to 600 tys. zł) wyposażono miejsca spotkań seniorów. Zainwestowano, m.in.: w sprzęt AGD, kompletne wyposażenie kuchni, meble, sprzęt muzyczny, nagłośnienie, telewizory, pianino cyfrowe, jak również stroje ludowe, bo kluby w Kostomłotach i Zabłociu opierają się też na działających tam zespołach ludowych. – *To, że kluby powstały to nasza wielka radość – mówi jeden z seniorów biorących udział w projekcie Leon Prokopiuk. – Dotychczas seniorzy pracowali u nas, doglądali gospodarstwa, a potem siedzieli w domach. Ludzie są coraz starsi, ale i coraz bardziej samotni. Teraz spotykamy się w miłej atmosferze. Aż chce się wstawać żeby iść do klubu – dodaje.*

Benjamin Franklin powiedział, że nie starzeje się ten, kto nie ma na to czasu. Robimy wszystko, co w naszej mocy, żeby nasi seniorzy nie mieli czasu na starzenie, a nawet się odmłodzili – śmieje się Zańko.

DW EFS – Agnieszka Kasperska

Przedsiębiorco, czy zastanawiałeś się jak zwiększyć konkurencyjność swojej firmy?

Tutaj znajdziesz odpowiedź w jaki sposób możesz wzmocnić skalę prowadzonej działalności oraz podnieść wydajność pracy!

Analiza sektora MŚP działającego na terenie województwa lubelskiego wskazuje na niską konkurencyjność przedsiębiorstw, wynikającą przede wszystkim z małej ekspansywności sektora MŚP na inne rynki oraz niskiej skali wdrażanych innowacji.

Wychodząc naprzeciw problemom lokalnych firm Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie (LAWP) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 ogłosiła konkurs z *Działania 3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP*. Wnioski można składać w terminie od 30.11.2019 r. do 31.01.2020 r. do godziny 15:00.

Wsparcie zaplanowane w ramach tego Działania ma na celu przełamanie barier związanych z dostępem do finansowania know – how, a także pobudzenie działań tworzących wspólny łańcuch wartości przedsiębiorstwa.

Dzięki wsparciu inwestycyjnemu nastąpi zwiększenie konkurencyjności, podniesienie produktywności i wydajności pracy oraz skali prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstw z województwa lubelskiego. To za

sprawą nowatorskich rozwiązań. Wzrost innowacji zostanie zapewniony m.in. poprzez wsparcie inwestycyjne przeznaczone na realizację wyników prac badawczych.

Pomoc w ramach tego Działania będzie przyznawana na inwestycję początkową, tzn. inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne. Inwestycja ta powinna wiązać się z założeniem nowego zakładu lub zwiększeniem zdolności produkcyjnej już istniejącego lub różnicowaniem produkcji zakładu poprzez wprowadzenie nowych produktów lub zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu.

Należy pamiętać, że wsparcie w ramach *Działania 3.7* ma formę pomocy zwrotnej. Projekty realizowane w ramach tego naboru będą zakładały zwrot części dofinansowania z możliwością jej umorzenia. Kwota zwrotu uzależniona będzie od realizacji i osiągnięcia obowiązkowego wskaźnika rezultatu bezpośredniego *Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/procesów*. Oznacza to, że w przypadku zrealizowania wskaźnika na poziomie co najmniej 50% wartości kosztów

Foto: Wniebowzięte Rafał Michałowski

kwalifikowalnych wnioskodawca nie będzie zobowiązany do zwrotu dofinansowania.

Kto może ubiegać się o dofinansowanie?

O dotację w ramach *Działania 3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP* wnioskować mogą mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa posiadające główną siedzibę lub oddział, a w przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej – miejsce prowadzenia działalności na terenie Województwa Lubelskiego. Lokalizację tej nie można zmienić co najmniej przez okres realizacji projektu i okres trwałości projektu.

Na co można otrzymać dofinansowanie?

W ramach *Działania 3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP* w szczególności wspierane będą projekty polegające na stworzeniu czy też doposażeniu infrastruktury przedsiębiorstw w celu wprowadzenia nowych lub ulepszonych produktów lub usług. Wspierane będą również projekty, w których zastosowane zostaną nowoczesne metody służące rozwojowi produktów i usług opartych na technologiach

informacyjno-komunikacyjnych – TIK. Przykładem może być chociażby optymalizacja procesów zarządzania przedsiębiorstwem czy też współpraca pomiędzy przedsiębiorcami poprzez nowe rozwiązania informatyczne.

Do preferowanych projektów należy zaliczyć również te polegające na prowadzeniu działań inwestycyjnych, związanych z rozszerzeniem działalności eksportowej, np. zakup linii produkcyjnych dostosowanych do potrzeb nowego rynku zbytu. Kolejnym rodzajem projektów, które będą w szczególności wspierane to te polegające na wdrażaniu w przedsiębiorstwach wyników badań naukowych i rozwojowych oraz innowacyjnych rozwiązań poprzez wsparcie działań związanych z nabyciem praw do własności intelektualnej oraz wsparcie działań mających na celu dostosowanie istniejących aktywów firmy do potrzeb wdrożenia nowego procesu, produktu, bądź usługi, a także pobudzanie innowacji marketingowej i organizacyjnej.

Ważne!

Wsparcie zostanie przyznane projektom wprowadzającym innowacje produktowe bądź procesowe przynajmniej w skali rynku regionalnego. Obligatoryjnym dokumentem na moment złożenia wniosku o dofinansowanie jest opinia o innowacyjności, potwierdzająca wprowadzaną innowację produktu/usługi/procesu w skali rynku regionalnego, stosowaną nie dłużej niż 3 lata.

To już kolejna edycja konkursu z *Działania 3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP*. Działanie to cieszy się ogromną popularnością wśród lubelskich przedsiębiorców. Dlatego Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie przeznaczyła na to Działanie ponad 153,5 mln zł. Maksymalny procentowy poziom dofinansowania wydatków kwalifikowalnych wynosi odpowiednio 70% dla mikro i małych przedsiębiorstw oraz 60% dla średnich przedsiębiorstw. W ramach jednego projektu przedsiębiorcy, mikro i mali mogą otrzymać nawet do 2 mln zł dotacji, natomiast przedsiębiorcy średni do 3 mln zł.

Gdzie odnaleźć informacje?

Szczegółowych informacji na temat *Działania 3.7 – Wzrost konkurencyjności MŚP*, terminów naboru i sposobu przygotowania wniosków o dofinansowanie można uzyskać w Punkcie Kontaktowym RPO w LAWP w Lublinie, który mieści się przy ul. Wojciechowskiej 9A. Można także skorzystać z obsługi telefonicznej pod numerami telefonu: 81 462 38 12/ 81 462 38 31 oraz ze strony internetowej www.rpo.lubelskie.pl. Zachęcamy do kontaktu.

LAWP w Lublinie

Foto: Wniebowzięte Rafał Michałowski

Silne Lubelskie podbija Nevadę

NLAB Nevada-Lubelskie Acceleration Bridge to program akcelacyjny dla firm z województwa lubelskiego – pierwsza tego typu transatlantycka inicjatywa na poziomie samorządów. To niepowtarzalna okazja dla lubelskich firm do rozwinięcia działalności na rynku amerykańskim pod specjalną opieką mentorów i partnerów biznesowych.

Bootcamp Lubelskie

Przedsiębiorcy z Lubelszczyzny przeszli I etap programu NLAB 'Bootcamp Lubelskie', podczas którego zdobyli wiedzę i umiejętności związane z rozwojem biznesu, negocjacji, akceleracji i komercjalizacji. Celem „Bootcamp Lubelskie” było przygotowanie ich na podbój rynku amerykańskiego. Co ważne, w pracę z przedsiębiorcami zaangażowała się liczna grupa mentorów wybranych spośród ekspertów z Polski i Nevady.

Sam program akcelacyjny NLAB koncentruje się na kompetencjach niezbędnych do prowadzenia firmy, w tym sprzedaży i marketingu, umiejętnościach technicznych i komunikacyjnych, a przede wszystkim zapewnia firmom możliwość prowadzenia rozmów z kluczowymi inwestorami w Nevadzie.

– Program NLAB zwiększa konkurencyjności firm z Lubelszczyzny. Ścisła współpraca gospodarcza ze stanem Nevada, stwarza przedsiębiorcom z naszego województwa ogromne możliwości, a te ogranicza jedynie wyobraźnia – mówi Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Zbigniew Wojciechowski podczas konferencji prasowej dnia 30 października ogłosił zwycięzców konkursu NLAB: Nevada-Lubelskie Acceleration Bridge. W gronie laureatów znalazło się 10 firm z województwa lubelskiego, które w najbliższych miesiącach polecą do Stanu Nevada w USA.

– Z niecierpliwością czekam na przyjazd firm z lubelskiego do Nevady. Poznałam wiele interesujących projektów, które

mają duży potencjał dla zagranicznych rynków, w tym także rynku amerykańskiego, są to przede wszystkim firmy z branż automotive, energii odnawialnej, czy nowoczesnych urządzeń medycznych – mówi mentorka programu NLAB, Dyrektor Innovation Center w Nevadzie, Grace Chou.

Wyjazd do USA

Program łączy przedsiębiorców bezpośrednio z zainteresowanymi inwestorami, poszukującymi kolejnych wyjątkowych produktów i usług. Dwa tygodnie mentoringu, doradztwa i spotkań B2B, współorganizowanych z Biurem Gubernatora Nevady ds. Rozwoju Gospodarczego, mają pomóc firmom z Lubelszczyzny w zdecydowanym wejściu na rynek amerykański ze swoimi produktami i usługami. Program pobytu w Nevadzie będzie w możliwie największym stopniu dostosowany do profilu zwycięskich firm tak, by mogły one efektywnie wykorzystać czas spędzony w Stanach Zjednoczonych

Czołowa 10-tka została wybrana w oparciu o oceny 12 członków komisji oceniającej, a średnia ocen stała się podstawą rankingu firm. Organizatorem konkursu jest Województwo Lubelskie w partnerstwie ze Stanem Nevada. Projekt jest finansowany ze środków projektu „Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego II” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WL na lata 2014–2020.

DGiWP

Foto: UMWL

Cztery wymiary rewitalizacji – spotkania informacyjne dla gmin

Prowadzony przez Ministerstwo Rozwoju i Województwo Lubelskie w latach 2015–2017 projekt, który wspierał gminy w przygotowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji, cieszył się w naszym regionie dużym powodzeniem. Przyczynił się do powstania prawie 90 programów rewitalizacji. To najlepszy dowód na to, że ta tematyka jest bliska jednostkom samorządu terytorialnego. Wychodząc naprzeciw dalszym oczekiwaniom i potrzebom w tym zakresie, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego przez najbliższe dwa lata zapewni gminom dalsze wsparcie merytoryczne. Wszystko dzięki nowemu projektowi realizowanemu przez Ministerstwo Rozwoju.

Cykl spotkań dla gmin

W latach 2020–2021 członkowie działającego w UMWL Zespołu ds. rewitalizacji przeprowadzą cykl spotkań informacyjnych dla gmin, których tematem będą różne wymiary rewitalizacji. Jednym z zagadnień będzie **wykorzystanie narzędzi ustawowych** w realizowaniu działań rewitalizacyjnych. To bardzo istotne, ponieważ większość gmin, nie tylko w województwie lubelskim, postanowiło skorzystać z ułatwienia, umożliwiającego uchwalanie lokalnego programu rewitalizacji w oparciu o *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, co nie jest tak skomplikowane formalnie jak tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji w oparciu o *Ustawę o rewitalizacji*. Rzecz w tym, że taka dowolność nie będzie zawsze możliwa. Zgodnie z Ustawą Lokalnego Programu Rewitalizacji, mogą być podstawą do realizowania działań rewitalizacyjnych tylko do końca 2023 r. Przygotowanie i uchwalenie GPR-u jest znacznie bardziej skomplikowane i czasochłonne. Dlatego warto już dziś zadbać o szczególony harmonogram prac nad tym dokumentem, mimo że rok 2023 może wydawać się bardzo odległy.

Aktywizacja lokalnych społeczności

Rewitalizacja w samej swojej istocie jest procesem, który powinien angażować jak największe grono spośród lokalnych społeczności. Dlatego tak ważnym jej aspektem będzie drugi moduł tematyczny spotkań informacyjnych – **zarządzanie rewitalizacją i włączenie społeczności lokalnej we wdrażanie programów rewitalizacji**. Dzięki warsztatom gminy poznają dobre praktyki w zakresie partycypacji czy systemowe mechanizmy wzmacniania wspólnot lokalnych. Istotnym zagadnieniem jest też **dostępność w rewitalizacji**. We wspólnym interesie osób zamieszkujących obszary

rewitalizacji jest, by poszczególne projekty przyczyniały się do tworzenia pełnej dostępności przestrzeni publicznej, która spełni oczekiwania wszystkich użytkowników, bez względu na to czy są osobami sprawnymi czy mają ograniczenia sprawności wynikające np. z niepełnosprawności lub wieku. Ostatnim dużym modulem tematycznym spotkań informacyjnych dla gmin będzie **monitoring i ewaluacja działań rewitalizacyjnych**. Bowiem ważne jest, by tworzenie programów rewitalizacji nie było celem samym w sobie, ale pociągało za sobą konkretne efekty i korzyści. Ponadto planowany jest dodatkowy moduł tematyczny dotyczący dziedzictwa kulturowego. Tu partnerem projektu będzie Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Strona internetowa dla zainteresowanych

Wsparcie merytoryczne dla gmin nie będzie jedynym działaniem w ramach projektu realizowanego wspólnie z Ministerstwem Rozwoju. Powstanie również wojewódzki serwis internetowy, agregujący wszelkie przydatne treści z zakresu rewitalizacji. Planowana jest również rozbudowa Regionalnej Infrastruktury Informacji Przestrzennej o komponent dotyczący rewitalizacji.

To wszystko sprawi, że jeszcze silniej w działaniach gmin zakorzeni się nowe podejście do odbudowy, kładące nacisk nie tylko na poprawę estetyki otoczenia, ale przede wszystkim na kwestie społeczne oraz na zaangażowanie mieszkańców w życie lokalnej społeczności. Rewitalizacja – jako proces związany z diagnozowaniem problemów mieszkańców oraz wypracowaniem sposobów na ich rozwiązanie – wciąż jest bowiem jedną z podstawowych potrzeb jednostek samorządu terytorialnego.

DZ RPO

Misje gospodarcze dla przedsiębiorców z województwa lubelskiego

Misje gospodarcze stanowią niezwykle ważny element promocji każdej firmy, która w swojej strategii zakłada ekspansję zagraniczną. Udział w misji gospodarczej pozwala na nawiązanie bezpośrednich relacji biznesowych z kontrahentami zagranicznymi, wymianę doświadczeń, a także zaprezentowanie oferty danego przedsiębiorstwa na rynkach zagranicznych.

Misja gospodarcza to również okazja na pozyskanie informacji o perspektywach rozwoju poszczególnych sektorów produkcyjnych i/lub usługowych, czy też o uwarunkowaniach kulturowych w biznesie międzynarodowym, które stanowią istotny element nawiązywania relacji z partnerami zagranicznymi. Znajomość kultury biznesowej danego kraju znacznie ułatwia kontakty biznesowe, pozwala na swobodniejsze poruszanie się po danym rynku i umożliwia jego lepsze zrozumienie.

Województwo lubelskie aktualnie planuje organizację szeregu zagranicznych misji gospodarczych skierowanych do firm z Lubelszczyzny. – *Chcemy pomóc lubelskim przedsiębiorcom w pozyskaniu zagranicznych partnerów biznesowych. W przyszłym roku przewidujemy organizację 14 misji gospodarczych m. in. do Kanady, Niemiec, Singapuru oraz Wielkiej Brytanii. Każda misja gospodarcza ukierunkowana jest branżowo, co pozwoli na udział w misjach przedstawicielom wielu profesji m. in. spożywczej, w tym żywności*

funkcjonalnej, meblarskiej, budowlanej, IT, czy też nowych technologii dla przemysłu. – mówi Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski. W powyższych misjach będą mogli wziąć udział przedsiębiorcy z województwa lubelskiego reprezentujący sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Informacje o naborach na poszczególne misje gospodarcze będą zamieszczane na stronie www.invest.lubelskie.pl.

DGiWP

Foto: UMWL

Jak Fundusze Europejskie pomagają w rozwoju technologii przyszłości?

Czy wiedzieliście, że przeciętny konsument spożywa rocznie około 2 kilogramów różnego rodzaju dodatków modyfikujących żywność? Konserwanty, barwniki, wzmacniacze smaku, emulgatory – te wszystkie substancje nie są obojętne dla naszego organizmu. Przyczyniają się do rozwoju chorób cywilizacyjnych (cukrzycy, nadciśnienia, nowotworów) i obniżenia samopoczucia.

Czy istnieje sposób na to, by ograniczyć szkodliwość dodatków do żywności, a jednocześnie dalej cieszyć się smacznym, zachowującym świeżość jedzeniem? O tym porozmawiam z Panem Michałem Czelejem, Prezesem Zarządu firmy Biolive Innovation Sp. z o.o.

Konserwant, który nie zostawia śladu

Firma Pana Michała podjęła się ambitnego zadania – opracowania receptury naturalnego składnika przedłużającego

trwałość żywności. Pytam mojego rozmówcę o genezę tej ciekawej inicjatywy:

U podstaw pomysłu na stworzenie substancji, która zastąpiłaby sztuczne i szkodliwe konserwanty, leży nasze przeświadczenie o zapotrzebowaniu na taki produkt, poparte znajomością rynku. Projekty polegające na tworzeniu zdrowszych i naturalnych zamienników mają naszym zdaniem bardzo dużą szansę na komercjalizację. Coraz więcej mówi się o wpływie konserwantów na zdrowie, badania potwierdzają

Foto: MDI Group

szkodliwość takich substancji, a wśród konsumentów rośnie świadomość w zakresie troski o własne zdrowie.

Jak najbardziej zgadzam się ze słowami Pana Michała – sama często analizuję skład produktów, stojąc przed sklepową półką. Dopytuję o substancję, nad którą pracuje Biolive Innovation.

Jest to naturalna substancja oparta na białkach pochodzących z żółtka jaja kurzego oraz na wybranych bakteriach probiotycznych. Tworzone przez nas związki to peptydy, które otrzymujemy za pomocą naturalnych środków. Nie używamy żadnych odczynników chemicznych (stosujemy alkohol, wodę oraz wykorzystujemy naturalne procesy fizyczne). Przygotowana w ten sposób substancja zabezpiecza żywność przed wpływem procesów utleniających. Po spożyciu jest ona przekształcana przez organizm w aminokwasy o prostej budowie, które mogą zostać przyswojone lub wydalone.

Pan Michał dodaje również:

Badania potwierdzają, że peptydy mają działanie antyoksydacyjne, przeciwcukrzycowe, obniżające ciśnienie krwi. W naszych działaniach skupiliśmy się co prawda na konserwowaniu żywności, jednak wykorzystaliśmy przy tym związki, które mają potencjał prozdrowotny.

Niebawem na rynku dzięki dotacjom

Pytam Pana Michała, kiedy będziemy mogli zobaczyć na sklepowych półkach produkty zawierające substancję, nad którą pracuje Biolive Innovation.

Prace jeszcze trwają, planowo kończymy projekt w połowie przyszłego roku i będziemy go wprowadzać na rynek. Jesteśmy po rozmowach z pewnym producentem żywności, nie chciałbym jednak ujawniać szczegółów, żeby nie zapeszać – śmieje się Pan Michał.

Mój rozmówca przyznaje, że ten niezwykle projekt nie zostałby zrealizowany, gdyby nie unijne wsparcie:

Fundusze Europejskie pozwoliły nam na zakup sprzętu oraz przeprowadzenie prac badawczo-rozwojowych, na które nie byłoby stać firmy bez dodatkowego źródła finansowania. Środki umożliwiły nam zlecenie części badań zewnętrznemu oraz pokrycie wynagrodzenia osób pracujących nad projektem w naszej firmie. Jesteśmy zadowoleni z unijnego wsparcia. To cenna pomoc szczególnie dla firm takich jak nasza – intensywnie rozwijających się start-upów.

Dotacje wspierające badania

Pan Michał dzięki unijnym środkom może realizować innowacyjny projekt, który ma szansę nie tylko zwiększyć konkurencyjność jego firmy, ale także przyczynić się do poprawy życia nas wszystkich.

A Ty? Czy chciałbyś pozyskać środki, które umożliwią Ci dalszy rozwój Twojego przedsiębiorstwa?

Do 31.12.2019 r. do godziny 15:00 możesz złożyć wniosek o dofinansowanie projektów polegających na przeprowadzeniu eksperymentalnych prac rozwojowych w zakresie innowacyjnych technologii fotonicznych. Ponadto w przyszłym roku będziesz miał szanse na unijne wsparcie. Nie zastanawiaj się – dotacja to duża szansa na to, by przy niewielkim nakładzie finansowym opracować całkowicie nowy produkt lub technologię!

Szczegóły znajdziesz na stronie: <https://rpo.lubelskie.pl/rpo/wiadomosci/nabory-konkursy/>

Trzymam kciuki za Wasze nieszablonowe pomysły i mam nadzieję, że niebawem wszyscy usłyszymy o ich efektach!

Super Elka

Foto: MDI Group

Chełmskie Centrum Aktywności Gospodarczej

Fundusze Europejskie podnoszą atrakcyjność lokalnej gospodarki. W Chełmie realizowany będzie jeden z najistotniejszych projektów gospodarczo-społecznych, który pozwoli na utworzenie nowoczesnej placówki dla przedsiębiorców. Wszystko po to, by podnieść konkurencyjność i atrakcyjność inwestycyjną miasta oraz całej Lubelszczyzny.

Chodzi o projekt pn. „*Chełmskie Centrum Aktywności Gospodarczej*”, który opiewa na kwotę blisko 39,5 mln zł. Do jego realizacji Unia Europejska dołoży 27,2 mln zł. Dofinansowanie zostanie udzielone w ramach *Działania 3.1 Tereny inwestycyjne*, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. Dzięki temu projektowi województwo lubelskie zyska kolejny ośrodek dbający o potrzeby przedsiębiorców.

Miejsce dla nowoczesnego biznesu

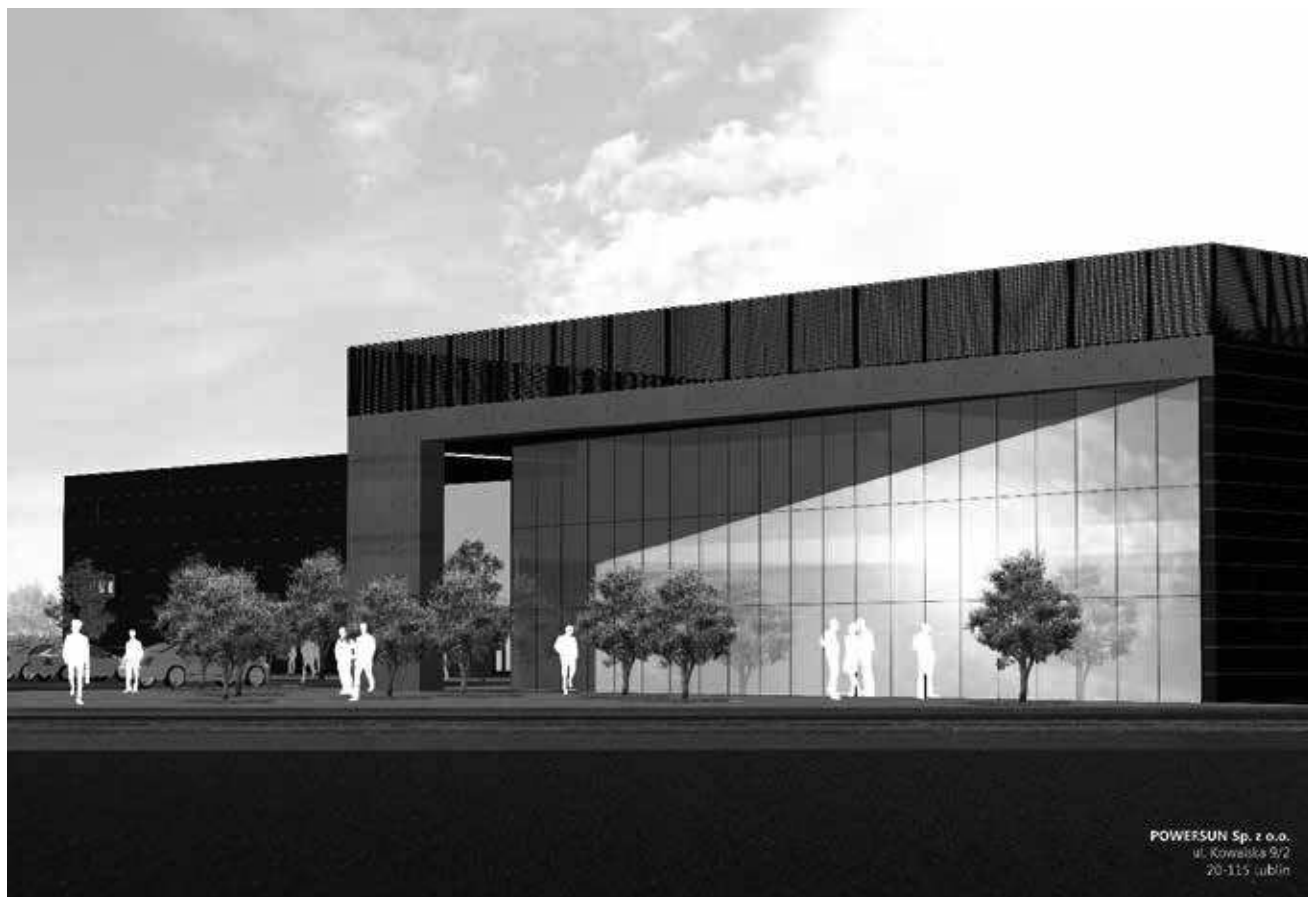
Budowa Centrum przyczyni się do wzrostu aktywności gospodarczej, powstania nowych, innowacyjnych przedsiębiorstw, w szczególności działających w obszarach energii, zdrowia, szeroko rozumianej informatyki. Dla mieszkańców Chełma i okolic mamy dobre informacje, bo dzięki

projektowi powstaną również nowe miejsca pracy. Ponadto, nowoczesne specjalizacje przedsiębiorstw pozytywnie wpłyną na strukturę zawodową lokalnej społeczności oraz podniosą poziom życia mieszkańców.

Wybudują i uporządkują

Projekt zakłada budowę obiektów produkcyjno-biurowych, pełniących funkcję inkubatora przedsiębiorczości oraz modułów magazynowo-produkcyjnych. Teren o powierzchni 4,28 ha, położony pomiędzy ulicami Ceramiczną a Malowaną zostanie uporządkowany i uzbrojony. W ramach prac wybudowane zostaną ciągi komunikacyjne, parkingi, place manewrowe, nowoczesne oświetlenie, pasy zieleni oraz pełna infrastruktura techniczna.

DW EFRR

POWERSUN Sp. z o.o.
ul. Kowalska 9/2
20-115 Lublin

Wizualizacja: UM Chełm

Projekt: Adaptacja i modernizacja obiektu na terenie Gminy Dęblin wraz z zakupem wyposażenia na cele edukacji przedszkolnej

Beneficjent: F.H.U. MIKAD Adam Krzysztof Kałaska

Wartość projektu: 603,2 tys. zł

Dofinansowanie z UE: 422,2 tys. zł

EUROPEJSKIE DNI PRACODAWCÓW

– ogółouropejska inicjatywa na rzecz pracodawców

Współczesny rynek pracy jest dynamiczny, a przez to trudno przewidzieć kierunki jego ewolucji. Wiele zachodzących w nim zmian wiąże się z kolejnymi wyzwaniami zarówno dla pracowników, osób poszukujących pracy, jak i pracodawców, szczególnie tych mniejszych. Zatrudniający muszą zmierzyć się przede wszystkim z narastającymi trudnościami rekrutacyjnymi spowodowanymi m.in. kurczącą się populacją w wieku produkcyjnym oraz niedopasowaniem podaży i popytu na pracę lub konkretnych kwalifikacji i umiejętności. Są to problemy uniwersalne, obecne nie tylko na najbliższym nam, lokalnym rynku pracy, ale też i na większości krajów europejskich. Ta sytuacja wymaga zwiększenia uwagi publicznych służb zatrudnienia na potrzeby pracodawców oraz zbudowania ściślejszej obustronnej współpracy.

W 2016 r. członkowie sieci Europejskich Publicznych Służb Zatrudnienia, do której Polska należy od 2004 r., postanowili wzmocnić współpracę z pracodawcami, uznając ją za kluczową i niezbędną w realizacji efektywnych działań na rzecz rynku pracy. Jedną z inicjatyw sieci w tym obszarze są Europejskie Dni Pracodawców (EDP). Jest to cykliczne przedsięwzięcie, organizowane raz w roku, zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym. Każde państwo, zachowując swobodę zarówno w wyborze treści, priorytetów, celów, jak i zasad organizacji niniejszego wydarzenia, zobowiązuje się do organizowania różnego rodzaju przedsięwzięć na rzecz pracodawców.

Polskie obchody Europejskich Dni Pracodawców

Tegoroczna edycja Europejskich Dni Pracodawców w Polsce odbyła się w dniach 14–25 października 2019 r.,

a w organizację różnego rodzaju wydarzeń zaangażowały się również urzędy pracy w naszym regionie. Grupę docelową stanowili przede wszystkim lokalni pracodawcy, w tym m.in.: małe i średnie przedsiębiorstwa.

W ramach środków własnych urzędy pracy zorganizowały szereg wydarzeń skierowanych do pracodawców, m.in.: konferencje, giełdy pracy, seminaria informacyjne, wizyty studyjne u przedsiębiorców, spotkania informacyjne, indywidualne konsultacje, dni otwarte, kampanie informacyjne w mediach. W większości przypadków działania przybierały formę indywidualnego kontaktu z przedsiębiorcami, dzięki czemu pracodawcy mieli możliwość uzyskać informacje oraz pomoc zgodną z ich potrzebami. Wiele urzędów pracy skoncentrowało swoje działania na promowaniu i wzmocnieniu współpracy pracodawców i publicznych służb zatrudnienia w zakresie dostosowywania kwalifikacji do potrzeb zatrudniających oraz możliwości wspierania ich ze strony urzędów pracy w tym obszarze.

Konferencja w Radzynie Podlaskim i Chełmie

Jednym z ciekawszych wydarzeń wpisujących się w obchody Europejskich Dni Pracodawców była zorganizowana 21 października 2019 r. przez Powiatowy Urząd Pracy w Radzynie Podlaskim, konferencja, pt. **„Partnerstwo lokalne na rzecz współpracy i komunikacji międzypokoleniowej na rynku pracy”**. Tematem wiodącym spotkania była komunikacja międzypokoleniowa jako element kluczowy w rozwiązywaniu problemów lokalnego rynku pracy. Zwieńczeniem konferencji było podpisanie *Porozumienia o współpracy i komunikacji międzypokoleniowej na rynku pracy*, do którego przystąpili zaproszeni pracodawcy, przedstawiciele szkół i partnerzy działający w obszarze lokalnego rynku pracy powiatu radzyńskiego.

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie również włączył się w obchody Europejskich Dni Pracodawców. **Filia**

Foto: UMWL

w **Chelmie** we współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy w Chelmie, Krasnymstawie i Włodawie, 16 października 2019 r. zorganizowała konferencję, pt. **„Dualny system kształcenia zawodowego, czyli jak dopasować kwalifikacje pracownika do potrzeb pracodawcy”**. Spotkanie skierowane było do lokalnych pracodawców i przedsiębiorców, szkół zawodowych, instytucji samorządowych Miasta Chelmu i powiatów: chełmskiego, krasnostawskiego i włodawskiego. Jego celem była promocja kształcenia dualnego, którego niewątpliwą zaletą jest powiązanie szkolnictwa z rynkiem pracy. Dwutorowość systemu kształcenia, czyli połączenie nauki teoretycznej z praktyką nabytą u pracodawcy, niweluje niedostosowanie kwalifikacji zawodowych pracowników do potrzeb pracodawców, a ponadto stwarza możliwość nabycia tak cenionego doświadczenia zawodowego.

Spotkanie w Białej Podlaskiej i konferencja w Zamościu

Filia w Białej Podlaskiej zorganizowała spotkanie informacyjno-promocyjne, pt. **„Idealny pracodawca”**, skierowane do partnerów porozumienia lokalnego, pracodawców i przedsiębiorców oraz samorządowców. Celem przedsięwzięcia było poszerzenie wiedzy w zakresie zasad zatrudniania pracowników, z uwzględnieniem zmian w Kodeksie Pracy oraz nt. możliwości wsparcia finansowego i instytucjonalnego związanego z zatrudnianiem osób z niepełnosprawnością. Zaproszeni goście mogli również skorzystać z konsultacji indywidualnych na stoiskach informacyjnych: Lokalnego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Białej Podlaskiej, Państwowej Inspekcji

Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Białej Podlaskiej. Natomiast filia w Zamościu natomiast podjęła próbę zdiagnozowania oczekiwań pracodawców i pracowników w odniesieniu do kwalifikacji oraz metod pracy. Temu właśnie zagadnieniu poświęcony został panel dyskusyjny w trakcie zorganizowanej 18 października br. konferencji, pt. **„W stronę rynku pracy”**, w którym udział wzięli m.in. dyrektorzy powiatowych urzędów pracy w Zamościu, Biłgoraju, Hrubieszowie i Tomaszowie Lubelskim. Podczas konferencji dokonano również przeglądu aktualnych możliwości wsparcia dla przedsiębiorców w ramach Funduszy Europejskich oraz szczegółowo omówiono sytuację na lokalnym rynku pracy. Szczególny nacisk położono na problem osób długotrwale bezrobotnych, osób z niepełnosprawnościami, nieaktywnych na rynku pracy oraz osób młodych pozostających bez pracy. Dość istotnym i interesującym tematem z punktu widzenia pracodawców okazał się również problem legalności zatrudnienia i nowelizacja przepisów Kodeksu Pracy.

Lunch u Marszałka

Istotnym wydarzeniem ukierunkowanym na rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami był zorganizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie **„Lunch u Marszałka”**. To pierwsze tego typu spotkanie w regionie, inicjujące tegoroczny cykl wydarzeń organizowanych w ramach Europejskich Dni Pracodawców. „Lunch u Marszałka” był okazją do dyskusji regionalnych władz samorządowych z przedstawicielami pracodawców, rektorami wyższych uczelni, Lubelskiego Kuratora Oświaty i dyrektorów urzędów pracy. Przedstawiciele publicznych służb zatrudnienia mówili o możliwościach współpracy z przedsiębiorcami, zachęcali też do korzystania z instrumentów rynku pracy skierowanych do pracodawców. Najbardziej ożywiona część dyskusji nad aktualną sytuacją lubelskiego rynku pracy dotyczyła problemów, z którymi najczęściej spotykają się lokalni pracodawcy, przede wszystkim z brakiem pracowników lub niedopasowaniem kompetencyjnym kandydatów do pracy.

W ramach obchodów EDP 2019 w całym województwie lubelskim zorganizowano ok. 49 wydarzeń. Urzędy pracy nawiązały kontakt z ok. 2 830 pracodawcami, spośród których 802 wzięło udział w organizowanych wydarzeniach, a w wyniku podjętych w ramach EDP 2019 działań, urzędy pracy pozyskały 177 nowych ofert pracy.

WUP w Lublinie

Foto: UMWL

Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich

Główny Punkt Informacyjny w Lublinie

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 68 64, (81) 441 68 65
e-mail: kontakt@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Białej Podlaskiej

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Warszawska 14, 21-500 Biała Podlaska
tel.: (83) 343 58 44, fax: (83) 342 28 82
e-mail: bialapodlaska@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Zamościu

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Partyzantów 3, 22-400 Zamość
tel.: (84) 63 80 267
e-mail: zamosc@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Chełmie

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
pl. Niepodległości 1, 22-100 Chełm
tel.: (82) 56 51 921 lub (82) 56 30 208
e-mail: chelm@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Puławach

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Augusta Emila Fieldorfa-Nila 18, lokal 19 (budynek HTM), 24-100 Puławy
tel.: 514 924 214
e-mail: pulawy@feu.lubelskie.pl

Departament
Zarządzania
Regionalnym
Programem
Operacyjnym

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 67 38, fax: (81) 441 67 40
e-mail: drpo@lubelskie.pl

Departament
Wdrażania
Europejskiego
Funduszu Rozwoju
Regionalnego

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 65 75, fax: (81) 441 65 76
e-mail: defrr@lubelskie.pl

Departament
Wdrażania
Europejskiego
Funduszu
Społecznego

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin
tel.: (81) 441 68 43, fax: (81) 441 68 53
e-mail: efs@lubelskie.pl

Lubelska Agencja
Wspierania
Przedsiębiorczości
w Lublinie

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Wojciechowska 9a, 20-704 Lublin
tel.: (81) 462 38 12, (81) 462 38 31
fax: (81) 462 38 40
e-mail: lawp@lubelskie.pl

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Lublinie

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Obywatelska 4, 20-092 Lublin
tel.: (81) 463 53 63
e-mail: punkt.konsultacyjny@wup.lublin.pl

Departament
Certyfikacji
i Płatności

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 65 82, fax: (81) 441 65 79
e-mail: certyfikacja@lubelskie.pl

Biuro Rzecznika
Funduszy
Europejskich

pon. 7:30–17:30; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3, 20-151 Lublin
tel.: (81) 478 13 31, fax: (81) 478 13 32
e-mail: rzecznikrpo@lubelskie.pl

